

Pokalbis su poeto Antano Jonyno žmona Stase Jonyniene

Donata Mitaitė: Neturiu konkrečių klausimų. Tiesiog būkit gera, papasakokit, kaip Jūs gyvenot su Jonynu. Kaip Jūs susipažinot, koks jis tada buvo?

Stasė Jonynienė: Sluckis su žmona, amžiną atilsį, visada sakydavo, kad jie mus supiršo. Antanas nueidavo pas juos. Aš draugavau su Regina Sluckiene.

D. M.: Ar tada Vilniuj gyvenot?

S. J.: Taip. Mes kartu su ja studijavom lietuvių kalbą. Tai buvo pokario metai. Turbūt keturiasdešimt penktaisiais pradėjom studijuot – taip susidraugavom. Paskui visą laiką labai draugaudavom šeimom. Sluckiai visada girdavosi, kad mus suvedė, nors Antanas juokdavosi iš to. Jie buvo labai užsimoję šeimas supiršliaut.

D. M.: O ar Sluckių šeima buvo graži?

S. J.: Labai graži. Sluckio žmona labai sirgo Alzheimerio liga. Paskui buvo praradus atmintį. Bet jisai jos neatidavė į jokių namus. Slaugė, gyvendamas vienas. Jo duktė medikė su šeima gyveno Švedijoje, ten dirbo. Sluckis turėjo gerą pagalbininkę – merginą, turinčią vidurinę medicininį išsilavinimą. Ji buvo kaip slaugė ar seselė. Jinai jam labai padėdavo. Kartais kiti šnekėdavosi, pasiūlydavo, užsimindavo: „Na, ką tu, Mykolai, tau gi labai sunku!“ Jisai pats nebuvo galingas vyras – ir amžius, ir sveikata. Bet jisai: „Reginos aš niekur neatiduosi!“ Iki pat mirties jie kartu gyveno. Jinai mirė anksčiau. Bet tarp jų mirties labai mažas laiko tarpas. Jie išėjo vienas paskui kitą.

D. M.: O kelintais metais Jūs ištekėjot?

S. J.: Jie susituokė anksčiau – galbūt keturiasdešimt septintais metais. O aš – penkiasdešimt antraisiais. Jie gyveno Tiltu, o mes – Mindaugo gatvėj. Labai dažnai mes nueidavom pas juos. Šiaip sau. Mes su Regina kartu ruošdavomės egzaminams.

D. M.: O Jūs, kai tekėjot, jau buvot baigusi universitetą?

S. J.: Aš jau buvau baigusi universitetą. O jinai – dar ne. Dažnai ateidavau pas juos, ir Antanas ten būdavo. Taip susipažinom. Gal ir galima pasakyt juokaujant, kad jie mus supiršo.

D. M.: O ar tada Antanas jau buvo žinomas poetas? Ar jis buvo Aklųjų draugijos pirmininkas? Kas jis tada buvo?

S. J.: Jis ilgą laiką buvo Aklųjų draugijos pirmininkas. Aklųjų draugijos pirmininkas jisai turbūt nuo keturiasdešimt šeštų metų. Kaune dar baigė Aklųjų mokyklą. Mokėsi Kauno mokytojų seminarijoj su reginčiais. Paskui atsikėlė į Vilnių. Tada jau pradėjo dirbti Aklųjų draugijoje, buvo pirmininkas. Rašė nuo mokyklos, gimnazijos laikų. Jį kažkas iš reginčiųjų – gal kas iš darbuotojų – atvedė, palydėjo į Rašytojų sąjungą. Jisai sakė, kad jam buvo labai nejauku: ten visi bruzda, visi vieni kitus pažįsta, bendrauja. O jis stovi kaip niekam nereikalingas. Bet prie jo priėjo Mykolas Sluckis, užkalbino. Nuo to laiko jie pradėjo bendrauti. Ir Regina, ir Mykolas iki pat mirties su juo bendraudavo. Aišku, kai kada susipykdavo.

D. M.: O dėl ko jie pykdavosi?

S. J.: Kad nesuprasi, net ne dėl smulkmenų – jei kas nors nepatikdavo.

D. M.: Dėl kūrybos, dėl literatūros ar dėl gyvenimo?

S. J.: Ir dėl kūrybos, ir dėl gyvenimo, ir dėl savo poelgių. Kritikuodavo, kad vienas ką nors daro vienaip, o kitas – kitaip. Labai susipykdavo kartais. Bet vis tiek paskui susitaikydavo. Nebuvo taip, kad susipyktų amžinai.

D. M.: O, be Sluckio, kokių draugų Jonynas turėjo Rašytojų sąjungoj?

S. J.: Juozą Macevičių. Jie, dar menki rašytojai būdami, iš pradžių gyveno kartu. Macevičius metus kitus studijavo teisę, bet nebaigė. Kai aš jį matydavau, tai man rodos, kad jis jau nebestudijavo – buvo metęs. O gal dar studijavo kokius metus. Bet paskui perėjo į literatūrinį darbą. Jisai anksti pradėjo dirbti redakcijose – tai vienoj, tai kitoj. Taip teisė ir liko – nebuvo jam svarbiausia. O Antanas buvo bandęs stot į Literatūros institutą Maskvoj – aukštuosius literatūros kursus. Mes dar buvom nesusituokę. Kai pradėjom gyvent kartu, kai jau buvom vyras ir žmona, jis dar kažkiek ten studijavo neakivaizdiniu būdu. Atsiųsdavo jam užduotis. Mes kartu jas atlikinėdavom. Paskui sakydavo, kad nieko jam neišeina per tą nuotolį.

Vėliau Širvys ten studijavo. Bet jisai į Maskvą buvo nuvažiavęs su šeima, ten jie apsigyveno. Man atrodo, kad jis ir baigė visą tą kursą. Nežinau, negaliu pasakyti, ar dvejus, ar trejus metus ten reikėjo studijuoti. O Antanas nebaigė mokslų. Tiesa, buvo įstojęs į universitetą, į lietuvių kalbą, bet irgi neilgai pasimokė. Tuo metu aklam žmogui prasiveržti į mokslą buvo sunku. Aišku, ir dabar sunku. O tada buvo dar sunkiau.

D. M.: O Jūs nebijojot tekėti už Antano todėl, kad jis – aklas?

S. J.: Ne, tada man nebuvo tokių problemų. Man svarbu buvo žmogus. Aš įpratau prie jo. Su juo buvo įdomu. Smagiai gyvenom. Aišku, vakarėlių nebuvo, bet šiaip sau susirinkdavom. Ateidavo pas mus ir Juozas Macevičius, ir Antanas Pakalnis. Jūs gal ir nežinot Antano Pakalnio?

D. M.: Aš žinau tiktai vardą ir pavardę.

S. J.: Antanas Pakalnis buvo labai įdomus žmogus. Jisai buvo pradėjęs neblogai rašyti, bet metė – dirbo redakcijose. Kilęs iš vargingos šeimos, ilgą laiką piemenavo. Tie piemenys... Ir Kubilinskas...

D. M.: Ar Kubilinskas irgi buvo piemenavęs?

S. J.: Taip. Jo vaikystės istorija yra graudi. Jisai buvo ūkininko, pas kurį tarnavo mama, sūnus. Pavainikis. (Antanas Pakalnis labai panašiai apie savo vaikystę pasakodavo.) Kubilinskas buvo pasidaręs ratukus knygom vežioti. Reikėjo piemeniui kada nors skaityti. Negali sėdėti visą laiką vienoj vietoj – reikia kur nors knygą pasidėti. Jisai pasidarė ratukus ir juos vežiodavo. Aišku, mažukas dar buvo. Gal žąsis ganė pas kokį ūkininką.

D. M.: O iš kokios šeimos Antanas?

S. J.: Antano šeima gyveno Alytuj. Tėvas dar caro laikais, o paskui ir Nepriklausomybės pradžioj dirbo geležinkely, buvo tarnautojas. Vėliau vyko medicininė patikra, pripažino, kad jis daltonikas – neskiria spalvų. Nors jis dirbo konduktorium, vis tiek buvo nuostata – reikia, kad žmogus matytų normaliai, kad nebūtų tokių riktų. Man atrodo, jį atleido. Tada jisai už visą stažą gaudavo pensiją. Gal turėjo santaupų, gal buvo pasiėmęs paskolą. Be to, jis – iš šeimos, iš gero, didelio ūkio. Matyt, dar gavo kažkokią dalį. Alytaus pakrašty nusipirko sklypelį ir pasistatė namelį – gerą, gražų, kuklų. Užveisė sodą. Jį nuo ryto iki vakaro žiūrėjo. Dabar sodas, aišku, jau apnykęs.

Čia – slyvos iš Alytaus, iš Jonyno sodo. Paragaukit!

D. M.: Ačiū! O kas dabar gyvena Alytų – giminės ar nebe giminės?

S. J.: Ne, ten yra muziejus. Daugiau niekas negyvena. Dviejų galų namukas. Vienam gale – muziejus, o kitas galas priklauso mūsų šeimai. Mes ten nuvažiuojam. Sūnus nuvažiuoja, aptvarko.

D. M.: Aš įsivaizduoju, kad Antano Jonyno vaikystė buvo lengvesnė nei Kubilinsko?

S. J.: Taip. Antano mama anksti mirė. Vaikai buvo ne visai kūdikiai, bet jau, galima sakyti, – paaugliai. Tėvas daugiau nevedė, vaikus augino vienas. Be galo rūpestingas, labai blaivus žmogus – nei rūkė, nei gėrė. Buvo geras kaimynas aplinkiniams. Kol Antanas buvo gyvas, mes visą vasarą, kokius tris mėnesius, praleisdavom ten. Kai vaikai dar buvo mažiukai, nėjo į mokyklą, galėjom būti, kiek tik norim. O paskui, kai jie pradėjo eit į mokyklą, būdavo, mokslo metai baigiasi, ir mes važiuojam į Alytų; dieną kitą prieš mokslo metus grįžtam atgal.

D. M.: Tai Jums visai nereikėjo Palangos ir kitų panašių vietų?

S. J.: Vieną sykį buvau Palangoj, bet labai neilgai, gal tiktai porą dienų. Buvom su vaikais. Ten sesuo vasarojo, jinai mus pasikvietė pas save. Tada rašytojai gyvendavo viloj. Antano nepaklausiau – nežinau, ar dabar ta vila jau privatizuota. Jis važinėja į Nidą kažkokių reikalų tvarkyt. Vienais metais ten brolis atostogavo. Tada gaudavo kelialapius iš įstaigos. Brolis gavo kelialapį mūsų šeimai ir sau. Jie, rodos, vaikų dar neturėjo, buvo tik susituokę. Mes vienus metus buvom Neringoj. Paskui aš porą kartų ten buvau dirbdama (Antanas jau buvo miręs). Sesuo Petrė iš Švietimo ministerijos buvo gavusi kelialapį. Atsimenu, kad mokykloj mes miegojom didelėj didelėj klasėj. Vėliau kelialapį skyrė iš darbo – iš leidyklos.

D. M.: O Jūs dirbot leidykloj?

S. J.: Aš dirbau Aklųjų draugijos leidykloj. Iš ten ir gavau kelialapį. Buvom gal kartu su jauniausiu sūnum. Žodžiu, Nidoj mes buvom gal kokius tris kartus.

D. M.: O šiaip jau visą laiką – Alytų?

S. J.: Visą laiką – Alytų.

D. M.: O kur Jūs su Antanu gyvenot Vilniuj?

S. J.: Vilniuj mes iš pradžių gyvenom Algirdo gatvėj. Ten mes prabuvom gal porą metų. Algirdo gatvėj mes gyvenom tokiam dideliame dideliame, gal lenkų laikų statybos bute. Gyvenom antram aukšte. Apačioj buvo baras. O mes gyvenom viršuj. Didelis butas – du erdvūs kambariukai. Mes gyvenom ne vieni, su kita šeima. O tą butą, nežinau, kokiū būdu, Antanas buvo gavęs iš Aklujų draugijos. Tada Vilniuj dar nebuvo tiek žmonių, tiek daug naujų atvažiavusių visokiausių valdininkų. Buvo daug apleistų butų. Tas butas, kuriame apsigyvenom, anksčiau priklausė lenkams. Bet tie lenkai išvažiavo į Lenkiją. Tada labai daug lenkų išvažiavo į Lenkiją beveik prievarta. Buvo sudaryta tokia situacija. Lietuvoj jie negaudavo darbo. Buvo manoma, kad lietuviai turi užimt tas vietas. Nepasakysi, kad lenkus represavo ir išvarė. Darbo žmogus negauna – yra tokioj neaiškioj situacijoj. Ką jam bedaryt?

D. M.: O kada rusų čia pradėjo daugėt? Kai lenkai išvažiavo, čia pradėjo važiuot rusai?

S. J.: Panašiai. Miestas buvo labai subombarduotas.

D. M.: Ar sunki buvo gyvenimo pradžia?

S. J.: Nežinau, nebuvo sunku. Aišku, kai dabar palygini, – nelabai kas. Bet alkani nebuvom. Sako, tada nieko nebuvo. Nebuvo nieko, bet buvom pavalgę. Tada duonos kortelių gal jau nebuvo. Kai aš pradėjau studijuot, mes gaudavom duonos korteles. Kitaip duonos nenusipirksi. Reikėdavo eit ir stovėt eilėje. Mes su broliu gyvenom pas siuvėją iš savo krašto. Jisai išvažiavo iš Dusetų ir įsikūrė Vilniuj. Buvo labai geras siuvėjas. Gal jisai mum tą duoną už korteles atnešdavo, kai sau imdavo. Kad mes lyg ir nestovėjom toj eilėj. Gal tiktai kai kada eidavom.

Visam name nebuvo vandens. Ten dabar ir anksčiau buvo paštas. Tose pašto patalpose jau buvo vandentiekis. O ten, kur mes gyvenom, kur gyvenom mūsų kriaučius, nebuvo nė kokio vandens. Vandeni mes semdavom iš šulinio kieme – ir ne savo, o gretimam kieme. Kai ten eidavom, man visada būdavo baisiai neramu. Brolis, kaip vyras, jausdavosi kitaip.

D. M.: O kodėl neramu?

S. J.: Kad eini ne į savo kiemą. Visada tau gali pasakyt: „Ko tu čia vaikštai?“

D. M.: Ar pasakė kada nors?

S. J.: Kartą jie remontavo kažką prie šulinio. Gal nepasakė, bet leido susiprast, kad nelabai reikia vaikščioti. Kartais mes eidavom vandens kitur. Buvo tokia vandentiekio kolonėlė. Ten sėdėjo tokia pagyvenusi moteriškė. Jinai paimdavo užmokestį – nežinau, kiek kapeikų reikėdavo sumokėt. Tada jau kibirą vandens parsinešdavom. Eidavom dažnai. Paskui tas jos tiekimas sutriko. Mums nelabai kas beliko, kaip tik eit vis dėlto į tą kiemą. Juk reikia ir skalbti kai ką.

D. M.: Tai tualetas irgi buvo kažkur kieme, jeigu nėr vandens?

S. J.: Taip, kieme.

Mes su broliu gyvenom ant Vilnelės kranto. Kol buvo galima, eidavom skalbtis į Vilnelę. Krantas buvo labai status – tokiais vingiais į apačią. Nieks, be manęs, ten daugiau nesiskalbdavo. Ten jau – Užupio gatvė. Tuose mažuose nameliuose dar vandentiekio nebuvo. Bet tie žmonės gal turėjo šulinius. O mes nei šulinio, nei nieko neturim. Skalbdavau, kol Vilnelė neužšaldavo.

D. M.: O kai su Antanu gyvenot Algirdo gatvėj, ten jau turbūt buvo vanduo?

S. J.: Ten jau buvo. Ten – miesto vidurys. O Užupis – ant ribos. Ėjo toliau tokie maži namukai, kuriuose nebuvo patogumų.

D. M.: O kodėl iš Algirdo gatvės paskui išsikėlėt?

S. J.: Iš Algirdo gatvės mes perėjom, nes tada gimė Antanas – buvo labai maža vietos. Tas kambariukas buvo labai nedidelis. Petrutė – vienam, o mes – kitam kambary. Bet šeimai ten buvo labai sunku išsiversti. Tada persikėlėm. Aš nežinau kaip – gal Rašytojų sąjunga padėjo. Jau tada Antanas buvo Rašytojų sąjungoj. Gavom butą Komjaunimo gatvėj. Ten buvo trys kambariai. Kurį laiką gyvenom Komjaunimo gatvėj. Jau buvo gimus Dalia. Penkiasdešimt aštuntais metais čia, į Antakalnį, persikėlėm. Čia buvo Rašytojų namas.

D. M.: Ar bendraudavot su kaimynais?

S. J.: Visi bendraudavom. Būdavo, kiemą rudenį ir pavasarį tvarkydavom patys. Tas kiemas, tarp kitko, buvo labai sutvarkytas. Kai atvažiuavom, kiemas buvo gražus, visas apsėtas. Kai statė šitą namą, buvo prižiūrėtojas – ne prižiūrėtojas, vienu žodžiu, – globėjas, iš Rašytojų sąjungos. Rašytojas Viktoras Miliūnas. Jisai žinodavo daug istorijų. Vis aiškino, kad šitam kieme pokario metais buvo Jūsų Instituto¹ daržai. Galbūt iš tikrųjų buvo. Kai mes atėjom, ten jokių daržų, aišku, nebebuvo. Viskas buvo išlyginta, labai gražiai padaryta. Miliūnas stengėsi.

D. M.: Ar Miliūnas buvo tas prižiūrėtojas?

S. J.: Na, prižiūrėtojas – Rašytojų sąjungos atstovas.

D. M.: Bet jis čia gyveno?

S. J.: Jisai čia gyveno, paskui gyveno. Tiesa, pirma Miliūnas gyveno Užupy. Vienam iš tų namų, gal vienam iš geresniųjų. Užupy gyveno ir Mieželaitis. Būdavo, Miliūnas ir Miliūnienė, Mieželaitis ir Mieželaitienė su vežimėliais vežiodavo savo mažiukus vaikus. Mieželaitis neatsikėlė į šitą namą, o Miliūnas atsikėlė. Man rodos, Miliūnas anksčiau gyveno pas savo ar žmonos tėvus. Aišku, ten nebuvo labai puošu ar gera. Matyt, namelis buvo kuklus. Jie tada paliko tėvus, persikėlė čia. Kaip suinteresuotas asmuo Miliūnas buvo išrinktas atstovu, rūpinosi namu.

D. M.: Bet Jums reikėdavo eiti į talką – lapų grėbt ar dar ką veikt?

S. J.: Taip, mes eidavom. Visos ir visi. Rudenį nugrėbdavom lapus, pavasarį vėl reikėdavo dar pasitvarkyt. Kai žolė užauga, aš vis juokiuosi. Sakau: „Gal čia ir profesorius Balčikonio bitės ganėsi?“ Ar Jūs žinot, kad Instituto palėpėj buvo bičių? Rudenį gal jas kažkaip patvarkydavo, o paskui jau išleisdavo ganytis. Aš juokiuosi: „Gal čia, mūsų kieme, skraidys profesorius Balčikonio bitės?“ Aišku, buvo čia visokių istorijų su tom bitėm ir svarbiausia – su vaikais. Bitės – tiek jau to. O vaikai labai mėgdavo nubėgt prie Instituto. Dabar jie nebebėga – būna savo kieme. Dabar ir tų vaikų mažiau. Tada buvo labai daug vaikų. Tiesiog labai daug. Jiems čia vietos maža. Jie, kaip sakoma, apšnioja visą kiemą, o paskui jiems rūpi tenai – į Institutą. Užlipa per tvorą. Kažkas iš tėvų pasakė: „Na, palaukit, pamatys jus Korsakas, tai gausit!“ Vaikai labai bijojo Korsako.

¹ Turimas galvoje dab. Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Antakalnio 6.

Kai jie ateina, sakau: „Tai ką, jau buvot kieme?“ Jie: „Na, taip, buvom.“ „Ar matėt Korsaką?“ – „Ne, nematəm.“ – „Ar bijot jo?“ Nieko nesako.

D. M.: Ar Korsakas iš tiesų toks baisus, ar buvo baubas vaikams gąsdinti?

S. J.: Ne, suaugusieji sugalvojo, kad vaikai niekur nelakstyti. Man atrodo, kad tie vaikai nei matė Korsaką, nei jis jiems rūpėjo. Gal Korsakas ir žinojo, kad yra tokių landūnų.

D. M.: O su kuo bendraudavot artimiau? Su kuo draugaudavo Jūsų šeima?

S. J.: Su Sluckiu draugaudavom. Baltakis kartais mėgdavo užeit. Avyžius ateidavo. Avyžius irgi gyveno čia, tik vėliau persikėlė. Net nežinau, kokiū būdu jis persikėlė į Žirmūnus. Daugiausia – Sluckis. Mes pas juos dažnai būdavom, jie – pas mus.

D. M.: O kokios būdavo kalbos, linksmybės, kai susitikdavot? Ar kartu ką nors švėsdavot? Ar susitikę vyrai kalbėdavosi apie savo rašymus?

S. J.: Kalbėdavosi. Švėsdavo. Gimimo dienos, Naujieji metai... Virš mūsų gyveno Justinas Marcinkevičius. O šalia, iš tos pusės, man rodos, Baltakis gyveno. Ten – keturi kambariai. Pas juos vis būdavo švenčiama. Ypač pas Baltakį susirinkdavo tokie dainingi vyrai. Gal jie ir išgėrę, bet triukšmo, kad reiktų skambinti į miliciją, tikrai nebuvo. Pas Baltakį ateidavo Daunoras, kiti dainininkai. Jie labai gražiai dainuodavo.

D. M.: Ir visas namas girdėdavo?

S. J.: Gal ne. Kadangi virš mūsų gyveno, mums buvo gerai girdėti. Bet tik džiaugtis galima, kad gražiai padainuodavo.

D. M.: O su Marcinkevičium nebendraudavot? Sakėt, kad Baltakis užeidavo, o Marcinkevičius?

S. J.: Aišku, taip sau bendraudavom. Marcinkevičius gal be reikalo nelabai vaikščiodavo į svečius. Nebūdavo taip, kad ekspromptu užeitų.

D. M.: O Baltakis užeidavo?

S. J.: O Baltakis ekspromtu užėiti gali. Jisai gali visaip padaryti. Avyžius atgriūdavo su kompanija – jie jau kitaip. O Marcinkevičius – santūrus žmogus, ir jam ne prie širdies kažkur lakstyti.

D. M.: Galbūt nelabai gražus, bet užtat gyvenimiškas klausimas: ar daug buvo geriama?

S. J.: Geriama buvo. Čia tai jau buvo. Blogas užsiėmimas, bet būdavo.

D. M.: O kai Jūs tekėjot už Antano, ar jisai gerdavo? Ar žmogus taip palaiptams pripranta?

S. J.: Aišku, gerdavo. Jau jie buvo įpratę.

D. M.: O nuo kada, ar nuo karo – šitas gėrimas?

S. J.: Net sunku pasakyti. Nežinau, kaip pasakyti. Na, gal tokia mada? Dar ir mada tokia buvo. Visada pradžios ieškoma nuo kolūkių laikų. Bet aš tebeturiu tokį labai slogų įspūdį.

Mes su broliu jau negyvenom kartu su mama (tėvelio mes anksti netekom). Mes mokėmės Zarasuose. Nuo Dusetų iki Zarasų – dvidešimt septyni kilometrai, per dvidešimt kilometrų. Mes tenai gyvenom pas šeimninę. Jinai buvo našlė. Ten buvo toks uždaras gyvenimas. O kai mes grįždavom į kaimą, buvo vokiečių laikai. Keturiasdešimt metais tų kolūkių dar nebuvo. Tai, žinokit, – toks dainavimas aplinkui. Koks ten dainavimas – girtuoklių bliovimas. Degtinės nebuvo. Buvo naminukė. Kai dabar man sako, kad reikia naminukę paleist, įteisint, mane apima labai prieštaringi jausmai, tiesiog piktumas. Tuoju prieš akis kyla tie vaizdai. Man nesinori net girdėt, kad reikia legalizuot naminukę. Jinai legalizuota labai seniai. Brolis, kaip berniukas, kitaip reaguodavo. O aš jaudindavausi ir sakydavau: „Kas čia darosi, kas čia darosi?“ – „Nustos ir nebegers. Niekas čia nebus. Karas baigsis. Viskas bus gerai.“ Bet niekas nesibaigė. Karas baigėsi, bet gėrimas – ne. Nesibaigė ligi šiolei. Kodėl viskas prasidėjo nuo vokiečių okupacijos? Todėl, kad vokiečių okupacijos metais valstybinės degtinės jau nebuvo. Būdavo kažkiek parduotuvėjų, bet nepakankamai. Reikėjo kortelę turėt, kad gautum nusipirkt. Jau tada naminukę darančiais niekas nesirūpino, negaudė – ne tas reikalas rūpėjo vokiečiams. Labai bjaurus laikas. Nuo tų metų nesibaigia. Bet tai – vokiečių okupacijos metai. O paskui, žinoma, prisidėjo daug kas, ypač kolūkių kūrimas. Tokie dalykai ne mažino, o didino gėrimą. Iš to kyla labai daug visokių blogumų, tokių baisių, tikrai baisių dalykų. Sako: „Tu

anksčiau nežinojai, niekas nerašė, neskelbė.“ Kad taip baisiai nebuvo. Kodėl taip pasidarė?

D. M.: O kad neatsistočiau su liūdna tema, pasakykit, kas Jūsų gyvenime būdavo linksmesnio?

S. J.: Būdavo galima nueit į teatrą.

D. M.: Ar dažnai eidavot?

S. J.: Nueidavom į teatrą.

D. M.: Jūs eidavot kartu su Antanu?

S. J.: Taip. Jisai labai mėgo teatrą ir radiją. Aklas būdamas, pats nepaimsi, nepaskaitysi laikraščio. O čia gali sėdėti ir klausyti. Ar radijo klausyti, ar teatre sėdėti. Nueidavom ir į Filharmoniją.

D. M.: O kaip susitvarkydavot? Vaikų daug, vaikai maži?

S. J.: Kai vaikai buvo maži, šeši – vienas paskui kitą, išeiti man buvo sunku. Tada nebuvo pampersų. Skalbi skalbi, skalbi, skalbi. Lygini lygini, lygini lygini. Kažką darai darai. Dabar jau daug kas kitaip. Lengviau. Dabar gali kur nors nusinešt ir vaiką. Na, gal į teatrą nesinešiosi, bet šiaip gali. Judėt daugiau gali. O tada...

D. M.: Ačiū.

Pokalbį parengė, įrašė, poeto Antano Jonyno žmoną Stasę Jonynienę kalbino Šiuolaikinės literatūros skyriaus vyresnioji mokslo darbuotoja dr. Donata Mitaitė.

Pokalbis įrašytas: 2013-09-12; iššifruotas: 2013-10-28; užrašytas: 2013-11-03.

Pokalbis autorizuotas: 2013-12-18.

Pokalbio trukmė: 61 minutė ir 39 sekundės.

Pokalbio įrašą šifravo, užrašė dr. Neringa Markevičienė.